

SELMECBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP
SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.
— Egyes szám ára 20 fillér. —
Hirdetések megállapodás szerint számítottanak.
— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Feladás szerkesztő és lapfajdosos:
KUTI ISTVÁN

Az expedíciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő
Joerges Ágost özvegye és fia
céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

„Los von Selmecbánya.”

Hogy szállóige-e ezen kifejezés, vagy nem, azt nem tudom, de annyi bizonyos, hogy ezen cím alatt már sok mindenféle látott napvilágot e lap hasábjain, röpiratokban és szaklapokban. Ezt a mindenfélét egybevetve a következőket szűröm le:

1. Sokan vannak, akik a bányászati és erdészeti főiskolát Selmecbányáról elvitetni szeretnék;
2. Még többen vannak, akik azt itt hagyni óhajtják;
3. Mindkét részről megírják érveiket;
4. Ezen érvelésnél egyrésztől lerántják városunkat, másrésztől tisztelve a szép és dícső multat, emelni igyekeznek azt; — előbbiek felhozak sok hiányt, ami azonban más városban is meg van, utóbbiak pedig éppen ezt bizonyítják.

Már most kérдем én: honnan e mozgalom? mi okozza ezt? van-e ennek jogos alapja és ha van: hogyan lehetne a bajokon segíteni? Egyenként felelek a kérdésekre. A mozgalom, már tudniillik az elvitelnék, illetve ezen szándáknak oka abban van, hogy a főiskola fejlesztése folytán több új tanári állás lett szervezve és így városunkba több új tanár fog jönni, ezek azonban megfelelő lakást nem tudnak kapni és pedig

azért, mert ilyen lakások egyáltalában nincsenek, illetve nem irtések; — oka továbbá az, hogy városunkban nincsen megfelelő mulatóhely, már tudniillik színházunk és nagy báljainknak megfelelő helyiség; — továbbá oka az is, hogy nincsen modern tornacsarnokunk és fürdők és végül — subjektív gondolatom szerint — oka az is, hogy a közönségben nincsen meg az összetartozandóság érzete és nincs meg az kedélyesség, mely a teljesen idegeneket is idővel jó barátokká teszi.

Ezen okokat domborította ki részben a legutolsó cikk írója és én ezen okok fenállását elismerem; — hozzátésem azonban azt, hogy ezen bátránai mellett városunknak elvitázhatatlan előnyei is vannak a főiskola itt maradása tekintetében; — hogy többet ne emlitsék: van egészséges, szép vidéke, van még most is elég nagy bányászata, ahol a tanuló fiatalság gyakorlatilag is kiképezheti magát; ugyanez áll az itteni erőművelésről is és végül itt a fiatalság oly oleson meglélhet, mint talán egy vidéki városban sem, természetesen a fővárost nem is említve. Ez utóbbi kijelentésemet talán megmosolyogják egyesek, akik folyton csak a selmeci drágaságról ballanak, de hát pe-

dig mégis igazam van, mert városunkban egy fiatal ember teljes ellátást kaphat havi 40 koronáért; megengedem, hogy ebből az ellátónak nincs valami óriási haszna, de hát mégis így van.

Most pedig végül előadom a nézetem szerint lehetséges azon módokat, melyekkel a fenti bajokon segíteni lehetne:

1. *Építsen a selmeci takarékpénztár, mely nagy tartaléktőkével rendelkezik, egy két emeletes új házat, melyben 5—6 modern lakás legyen;*
2. *a főiskola, a liceum és a gimnázium egyesülten kérje a modern tornacsarnoknak felépítését a városi tűzifa-raktár helyén;*
3. *létesítsen a város egy modern kis fürdőt;*
4. *építtessen a város a mostani vígadóhoz a kert felé egy szép nagy tánctermet, amely egyttal színházul is használható legyen.*

Mindehhez pedig járuljon az, hogy egymásban ne a rangot keressük, hogy mennyivel vagyunk különbek másoknál, hanem keressük egymásban azt, ami összehozhat, ami összetarthat; nyujtsunk egymásnak segítő kezet, gondoljunk csekély voltunkra és mulandóságunkra és iparkodjunk fentartani azt, a miink van! és akkor azt hiszem, hogy a „Los von Selmecbánya“ megszűnik. Egy selmeci polgár.

Selmeci levél

irta . . . k f

Kedves Barátom!

Százat — egy ellenében! ha Selmecen lettél volna úgy Te is ott vagy e hó 4-én városunk díszes vígadójának pazar fényben uszó összes terméiben lezajlott álarcos bálon! Azonban a kegyetesen sors — a malícia megfosztott Téged ezen gyönyörtől és akaratod mellett is — annak ellenére — kénytelen voltál még télen is kies városunkat elhagyni; — de én kárpótolni óhajtlak és levidéjg beszámolókat néked a jól sikerült bálról.

Mindenekelőtt ott kezdem, hogy a fejem nem káptalan és nincs is tetejében Gáspár, — mint a hógly Te mondani szoktad azokról, kik magukat túlbeszélve többre vállalkoznak mint amennyire képesek — éppen ezért sem a teljes hitelesség, sem a részletek (nem havi részletek, ne félj!) kifogástalan pontosságáról szavatoságot nem vállalkozhatok. De ime haladj! Még állig volt este 8 óra, a kocsi forgalom — a város, külváros és környékbeli közszégek minden részéből a Vigadóhoz és vissza oly nagy mérveket öltött — hogy gyakorlatilag minden pillanatban a teljes beszározás-tól kellett magukat megóvják — persze hisz tudod, hogy ebben nem csak a kocsiaknak, de magának az utasoknak is jut némi érdem. S míg kint min-

den a sártól feketéltet, addig bent minden tündöklően ragyogott — legjobban ragyogtak az álarcok alatt kipirult arcok — melyeknek az álarc melege rövid idő alatt elviseheletlen lett — de tüzes fényüket szórták — a szemek is, azok az áruló szemek! Bizony mondom neked, hogy a szemekről legalább 9/10-ét az inkognitóba öltözött hölgyeknek megismertem. Szép tudomány is az a szemészet azt hiszem az orvosok is főleg azért tanulják és tanulmányozzák hogy az álarcos bálakon tudományukat hasznát vehessék. — Meg kell azonban bízni, hogy a bálon jelen volt orvos éppen a legkevésbé foglalkozott e háládatos témával.

Igen de úgy látom letértem az én témám utjáról — tehát visszatérek és előbb kezdem. A maszkokat a Vigadó összes termeinek egyik kicsiny — a konyha mellett — szobácskájába gyűjtötte magába és 1/2—1/3 kilen órákor helyszűke miatt már ki is ontotta magából; ekkor volt a felvonulás. Ezt részletesen leírni? — ahhoz penna kell! nekem nincs!

De hisz tudom kedves barátom, hogy Te szívesen veszed a kevésbé részletes leírást is — és így, bele fogok abba is, pusztán csak arra kérek, hogy amit elhallgattam, vagy pedig, ha egyik másik gondolat között hűzág van — avagy éppen hiányos a mondat . . . azt egészítsd ki Te a te övékkel alkotó képzeletteddel.

A felvonulás igazán pazar volt — egy mellettem álló — társadalmi életünk kitérősége — lelkesedésében így kiáltott fel: »hiába Selmec mindenre képes! próbálja meg ezt Körnőc! — miért is nem vagyok én még most is fiatal!« Igazat adtam én is neki — először mert ő utána én is elhiszem hogy Körnőc erre képtelen — másodsor mert ő tényleg már nem fiatal — de illendőségből még is megvigasztaltam, hogy ne busuljon mert hisz őt nem lehet még öreg embernek tartani és hogy az öreg ember sem vén ember még; no meg hogy mindenki csak olyan öreg — amilyennek magát tartja. Reám nézett jóakaró szép nagy szemével és székelő dialektusban mondta: »há sze ez a baj esém.«

A felvonulásról volt legutóbb szó — tehát folytatam. A maszkok száma meghaladta a 200-nak egy negyed részét, mind felsorolni őket képtelen volnék még kevésbé illene őket megnevezni — hisz azért jöttek maszkba, hogy neveiket el ne árulhassam — legalább a felvonulás alatt nem. Hát bizony csak találgattunk, találgasd Te is. Volt ott egy fekete holló — egy fehér hólabda egy rokokó hölgy — egy párizsi dáma, nápolyi nő, számos virág, gyümölcs, mák és bogáncserkő, méhecske és pillangó, spanyol táncosnő, jó kedv és tüzelő; nap és új egyzemélyben — görög és római nők, egy Postás Milka, karneval és a kínai

Építkezünk.

Írta: dr. Wagner László.

Azt hiszem a helyi viszonyok ismeretel-mellett bizarrnak látszó eszme merész felvetésével sikerül a kíváncsiságot és érdeklődést felbuzdítani. Az általános és nagy közönységgel folyóan már ezt is haladásnak és eredménynek fogom tekinteni. Valószínűleg tartom, hogy lesznek olyanok is, akik a címet és nevet olvasva kétkedő mosoly kíséretében az úgynevezett tekintélyek kicsinyítő modorában a lapot tovább fordítani akarják, ezeknek az igen nagybecsűlő uraknak figyelemmel azzal kötöm le, hogy a legnagyobb tisztességgel, de a legnagyobb határozottsággal is már most ellent mondom abban a reményben, hogy ellenkezésselmebb behatóbb gondolkodást mozditok elő.

Már hallani vélem az elcsépeit érveket. Az ipar pang. A kereskedelmnek tengődik. A bányászat hanyatlík. A földbirtok hasznát alig hajt. A kisbirtokok túl vannak terhelve. Adósság nyom minden és mindenkit. A hitelviszonyok roska. A kivándorlás nagy arányokat ölt. A nyavalyák tizedelnek. A város tönk szélén áll. Az adós és közterhek segítene a létezőket agyonnyomorítani. Pusztulás mindenütt.

Teljesen igaz dolgok. Nohát akkor . . . ! Kérem, lassabban. Gondolkozzunk.

Ha az ipar pang, segíteni kell, amennyire lehet. A kereskedelmet pénz forgalomba hozatalával, a forgalom előmozdításával gyarapítjuk. A bányászat hanyatlása folytán gondoskodnunk kell pótló jövedelem forrásokról. A kisbirtokosnak módot kell nyújtani, hogy másutt is keresessen. A kivándorlást csökkenteni fog, ha szorgalommal itthon is gyarapodni lehet. A betegség legnagyobb oka a nyomor. Ha a lakosok gyarapodnak, a város is jobb módra kerül. A közterheket könnyebben viselni, ha több keresetforrás van: a teherviselés jobban megoszlik. A hanyatlást és esést nem lehet megakasztani azzal, hogy kezeinket összevete juttatunk és szónokolunk. Akarni és tenni kell.

Őnök azt mondják: Jó, jó! ez mind szép, de hát egy új várost akar talán itt építeni. Kérem ne méltóztatassanak gonyulódni. A nagy dolognak is kicsiny a kezdete.

Az eszme kiindulása:

Egy házat, egyelőre csak egy házat akarok építtetni. Az ára elég nagy. A költség 200.000—250.000 korona lenne.

Ugyiszólván napról-napra halom s e lap hasábjain is többször olvastam, hogy városunkban a lakásvizonyok tarthatatlanok. A lakónak vagy kétségbeesés arányban nem álló béreket kell fizetnie vagy alkalmatlan és egészségtelen lakásokban kell meghuzódnia, sőt nagyon sok esetben megfelelő és egészséges lakást drága pénzen sem kaphat. Hallottam aztán azt is, hogy a városnak megfelelő vígadóra lenne szüksége, ahol természetesen tisztességes színi előadások lehetősége is biztosították. Ezek a panaszok és kívánságok általánosak és közérdeklők.

csészárné ő fensége vagy a leánya, ezt az álarom miatt nem sikerült teljes bizonyossággal megállapítanom. Volt több idegen is — hol álarcomban a néki — de mind kétféle esetben érdekes találgatásokra adva okot hogy kik lehetnek: ők? Hiába Selmece a futólagosnak látszó kérdéssel behatóan szótka foglalkozni.

De hogy meg ne feledkezsem róla, volt két valóban sikerült madárjlesztés, annyira magukra vonták a közérdeklődést, hogy inkognitójuk nem sokára elveszett — az egyik Wagner Pista volt, a másikat ő árulta el, hogy Valika volt. Te talán jobban tudod, hogy ki az, én nem ismerem e névről fel!

Az egész este és új folyamán egy bohóc — fekete ruhában, bamba pófajú álarcomban — megtartotta inkognitóját úgy, hogy senki sem tudja még talán ma sem, hogy ki volt az illető — egyet azonban megállapítottunk róla: gavallér volt, mert sok bombot — finom bombot — kínlgatott el. En elhatároztam magamban, hogy kifogom ugratni a nyulat a bokorból és azért e levelemben — melyet kérek adass illétkes kezek útján a »Selmecei Híradó«-nak — azt a kérdést intézem ezen érdeklő ismeretlennek látszó bohóchoz, hogy az előszobából (a Vigadó összes termeinek előszobája értendő itt) eltűnt rossz és lyukas kalocsimmal nem került-e valamely bir-

Hallottam kisebb körökben: még sem járja az, hogy városunknak legnagyobb pénzintézet, a selmecei takarékpénztár oly nyomorúságos helyiségekben szék, amelyek nemcsak a közönységek igényeinek nem felelnek meg, de a közegészségügy szempontjából is erős kifogás alá eshetnek. Azt, hogy ez nem üres szóbeszéd, legalaposabban igazolják azon tények, melyek az üzleti jelentésközlőből és az utóbbi évek közgyletsein előhozottakból állapíthatók meg. Az intézet igazgatóságának közönységek első sorban figyelembe venni kívánt szükségletei, hanem az üzleti tehát önérdék szempontjából is szükségesnek találja a megfelelő üzleti helyiségekről való gondoskodást s ezért előbb a Fleming-féle ház kiépítését vette tervebe, később pedig, amikor a tervezés arányait az üzleti eredményekkel, a város gazdasági viszonyaival és különösen az adók folytonos és rohamos emelkedésével összehangolónak nem találta és a költségépítkezést kétes sikerű vállalatnak minősítette, azon házának kiépítését vette tervebe, amelyben most szék. Szóba került az is, hogy az intézet csekély befektetéssel segíthetne a bajon úgy, hogy az üzleti helyiségeket a földszintről az első emeletre helyezné át. Ez a gondolat azonban egyértelmű a kaszinó kialakításával, ez pedig a közérdekkel nem egyező.

Terv és tervejavz ban bőven, de azért a terv tervnek maradt. Ennek az intézetnek a konzervatívizmussal párosult bölcsessége, a részéről ismételt megnyilvánult jószándék és a tervek hajótörése kétségtelenül igazolják, hogy a nagyobb méretű építkezés az intézet részéről ez időszerint kivethetlen.

Ha ez az erős intézet nagyobb építkezést nem csinálhat, nem ütheti nyélbe sem a város, sem egyesek. Valljuk be, ez a vállalkozás most az említett tények vagy egyesek részéről a legvakmerőbb és letelete kétségess eredményű lenne.

Mindzett csak azért hoztam fel, hogy megvilágítsam azon érdekek sokaságát, amelyek a megfelelő nagyobb arányú építést szinte parancsolólag követelik s azért is, hogy a különféle érdekeknek ezen a téren való ütközését kimutassam.

Ugy-e, hogy nem lehet? Ujonganak a kétekedők. Így nem lehet mondani én. Engem a lehetetlenség látszata nem kedvetlenül el, ellenkezőleg igazat abban az irányban, hogy a lehetőséget megkíséreljem kimutatni.

Milyen szép dolog lenne annyi és különösen ütköző érdeket a köz- és magánérdekek összhangzásba hozásával kiegyenlítő és kiegyenlítő.

Nézzünk egy kissé szét:

Ha közünkbe vesszük a helyi pénzintézetek mérleget, igen érdekes tényeket állapíthatunk meg.

A pénzintézetek mindannyian panaszoknál és pedig a laikus közönység előtt nem igen érthető okokból. Sok a pénz, a verseny nagy, a gazdasági és hitelviszonyok roska. Ez annyit tesz, hogy az országban általában és a helyi pénzintézetek piacán is a pénz erősen összegyűlt. Ennek természetes következménye, hogy a pénzkinálatt és

tokossági viszonyba? — Tudod Barátom — azt hiszem — ha ezt elolvassa, hát első felháborodásában elárulja inkognitóját egy hét után — a bál után! Persze én főleg azért örülök neki, mert mindjárt megríhatnám néked, hogy azon este leg-sikerültebb, legmólkásabb maszk ki volt. Ugyis tudod, hogy veled született gyöngyökből kifolyólag nagyon kíváncsi vagy rá?

Tíz óra körül hirtelen nagy zavar támadt a legfeyesebb és legnagyobb teremben — felénk ezt szobának mondanák, de itt tánc- vagy pardon bálteremnek csufolják — pedig hát én teljesen belátom, hogy ez így helyes — mert addig, míg most nincs, ennek kell jónak lenni. De hallottam azt is, hogy éppen ezen az álarcom bálon felvetődött az az eszme — minthogy a terem az összes érkező vendégek befogadására kicsinek bizonyult — hogy minden bába járó hölgy az apukáját — férjét vagy atyját — megfogja cirógatni és közadokozásból a mostani Vigadó helyett egy olyan redout-ot építenek a városi tanács közbejöttével, — hogy még színháznak is jó lesz! — miért is már most ajánlom néked Kedves Barátom, hogy a megnyitott előadásra Te is okvetlenül előj.

Na igen de Te kíváncsi vagy, hogy miért támadt a zavar, hát jöttek a cuclisták a marseilles hangjai mellett, — úgy felváltak vörös pánlikázva

a nagy kínálathól eredő verseny a pénz gyümölcsöző elhelyezését megnehezíti, a kamatlábattal mindég jobban és lejjebb szorítja aminek megint az a folyamán, hogy intézetünk pénzkészleteit megfelelő haszonnal elhelyezni nem tudják. Pénzintézetünkben a betétek meglehetősen nagy összegre rúgnak, melyek után nagy kamatot, 4—4 1/2%-ot adnak s azonkívül viselik a betétek után fizetendő adót is. Ha most már pénzüzetünk a betéteket nagyobb kamatláb mellett elhelyezni nem tudják vagy az elhelyezés a tőkék egy részére alig nagyobb kamatláb, egyrészt névze pedig a betétek után fizetett kamatlábattal kisebb kamatláb mellett lehetséges csak, ez az üzleti eredményt csökkentik

Ennek úgy a helyi közérdekre, mint az általános legszorosabb összefüggésben levő magánérdekre felelté káros visszahatása van. Rövidlátó ember azt hiszi, hogy hatása és eredménye csak az, miszerint a részvényesek kisebb osztalékok, az igazgatóság és a tisztviselők kisebb jutalékokat kapnak és viszont a pénzt igénylők olcsó kamatláb mellett előlthetik ki hiteligényeiket, ami hasznosnak látszik. Pedig ez nem egészen így van.

Pénzüzetünk részvénytársaságok, tehát kereskedelmi érdekeltársaságok, amelyek első sorban az önérdéket és csak közvetve szolgálják a közérdeket. Céjük minél nagyobb haszon elérése. Minthogy betétek elfogadásával is foglalkoznak, egészen természetes, hogy a betétek után kamatokat oly arányban csökkentik, amily arányban a hasznos befektetés lehetősége csökken vagyis a kényszerűség folytán a kis tőke rovására biztosítják maguknak a hasznot. Így aztán a pénz értéke csökken, a kis tőke gyümölcsöt alig hoz és ezzel szemben az alacsony kamatláb, s nagy kínálattal a hitelviszonyok túltengését, a gazdasági hanyatlást idézi elő. Én azt hiszem, hogy a pénz olcsóságának sokkal pusztítóbb hatása vannak, mint a nagy kamatlábak és a pénz drágaságának. Azt pedig határozottan állítom, hogy városunkban és környékén a pénz olcsósága és a nagy kínálattal nagyon káros. Ebben az irányban hajlandó vagyok tárgyilagos észmesezrebe is bele menni.

Én a helyi pénzintézetek mérlegeiből azt állapítom meg, hogy a betétek nagyon terhesek az intézetekre és a fenti okoskodásból kiindulva határozottan állítom, hogy ennek káros visszahatása van a helyi közérdekre is.

Aki valamennyire ismeri a helyi viszonyokat, tudja, hogy a betétek a közvetlen környékből, a kis emberek filléreiből gyűlnek össze. A kis tőke vagy azért, mert hasznosabb befektetést találni nem tud, vagy azért, mert kisebb vállalat nincs s ha van, az iránt bizalommal nem viseltetik, — az ismert és közeli pénzintézetekben keres a gyümölcsözést különösen azért, mert a gyümölcsözöttesnek ezen módja legjobban biztosítja a pénz feletti gyors és olcsó rendelkezést. Itt emlitem meg azon felelté érdekes tény, hogy a kis tőke nagyobb mértékben gyűlik a kisebb kamatot adó helyre, mint a nagyobbát adóra.

— hogy valószínű szerencse, hogy a maszkok között bika nem volt, mert . . .

Azonban nagy ijedelemre nem volt ok, mert elől, a mit Te magad is alig fogsz tudni elképzelni, egy valószínű rendőr ment, az nyitotta meg a menetet. Ugyan mi az? gondolám magamba, hát Selmece már a rendőrség is a cuclistákkal tart? Erre lehet, hogy Te jobban tudnál válaszolni — Te gyakrabban érintkeztél velük, no ne érts félre. Csak kisebb ügyekről van szó! pl. szóváltás, perlekedés stb.

És azért sem kellett megijedni a sok socialistától, mert a menet közepén rögtön fellétt fekete szőp bajuszával, bariton, kellemes hangjával egy őles magas selmecei polgár — a kiről a kezem tűzbe merem tenni, hogy ő nem socialista — nem is volt maszkba, csak egy nagy piros csokor volt az álla alatt és egy még nagyobb verestoll a kalapja mellett.

Most jut csak eszembe, hogy az nem jó hasonlat — mert a kezem a tűzbe merem dugni érte — mert a tűzről csak a régiek ismerték bizonyított öröknek — de mi már teljes bizonyossággal tudjuk, hogy akár cuclista Józsi, akár nem, a kezem megégne! tehát inkább vízbe mártom az ő igazságot.

A socialisták képviselő választást tartottak. A jelöltjük ép úgy elbukott, mint Lakatos és a

ami kétségtelen bizonyította a kis tőke nagy bizalmatlanságának.

Megállapíthatjuk, hogy a pénzintézetek érdekei a kis tőke érdekeivel ami rossz és kis pénzpiacunkon túlfizben vannak, aminek természetesen következménye a kamatbél leszállítása lesz, ha a pénzintézetek kedvezőbb alakulást az országban nem vesznek. A megoldás tehát a kis tőke s amit jeleztem — nézetem szerint — a közérdek rovására fog történni.

Telát a közérdek és magánérdek, a kis tőke és nagy tőke érdekeiről van itt szó és nemcsak arról, vajon a részvényesek és igazgatóság kisebb vagy nagyobb haszonban részesülnek. Ez az utóbbi kérdés határozottan alárendelt jelentőségű.

Oly megoldás, amely az ellentétes érdekek nemcsak kár nélkül, de haszonnal közmegegyezésre egyenlítően ki, nagyon kívánatos és üdvös lenne.

Állítom, hogy 200,000—250,000 K összegű kis tőkének jó befektetéssel és forgalmi képességgel nagyobb hasznót lehetne biztosítani, mint a betétek után fizetett kamat.

Állítom, hogy a helyi pénzintézeteket ugyanolyan összegű betétekkel nemcsak kár nélkül, de haszonnal lehet megszabadítani.

Állítom, hogy az elvonandó tőkének a magán és pénzintézeti érdekeknek minden irányban megfelelő mozgékonyaságot lehet adni.

Itt kezdődik a tények és törekvések vizsgálata kiindul eszménnek kialakulása.

A környék kis tőkéje és a helyi pénzintézetek a leghatalmasabb tényezők.

Ezeknek érdekei most ellentétesek s egyik valósággal a másikkal rováására akar boldogulni. Ha ez a két tényező a közös cél elérésé végett egyesül, oly erői képes kifejteni, amely nagyknak látszó akadályokat is könnyű szerrel bír legyőzni.

A tagadhatatlan közös cél a haszon, különösen a nagyobb haszon.

Építsük fel a házat kis tőkéből alakítandó részvénytársaság pénzén. Ha a kis tőke a helyi pénzintézettel szövetségbe, a lehetetlennek látszó eszme könnyen kivihetővé válik. A pénzintézetek finanszírozzák a részvénytársaságok együttes erővel és garantírozzák a kis tőkének a nagyobb hasznót; egészen bizonyos, hogy ez a kis tőke, amely a tények szerint a helyi pénzintézetek iránt külön-külön is bizalommal viselkedik, — a nagyobb hasznót, forgalmi bizottság és képesseget garantáló szövetségzett pénzintézetek támogatása esetén erőtetés nélkül bocsátkozik rendelkezésre.

Az alakítandó részvénytársaság részvényei előmutatóra szólnának s oly összegnek felelnének meg, amelynél 5%-os kamattal éventén 365 fillért, naponként pedig 1 fillért tennének ki. Ez az összeg 73 korona. Előmutatóra azért kellene szólni, hogy az átruházás pusztá átadással történhessék, ami a forgalmi képességet biztosítaná, 73 korona értékűnek pedig azért kellene lennie, hogy a haszonnak naponként való leszámítása

rendőrségre azért volt szükség, mert a Lakatos programbeszédjén is szükség volt rá.

Most következett a számos meglepetés, a melyet a rendezőség nemcsak ígért, de meg is tartott.

Jöttek a sími ikrek. Három jól betanított zenehöz — igaz a hangszerüket otthon felejtették és így nem produkálhatták magukat.

Végül a mindent áruló zsidó — kitűnő alakítása volt Viko Pál helybeli fényképezésk — ki a mellett, hogy kedves szórakozást nyújtott ületes zsidós társalgásával, miközben árult értékesítette, a játékokélnak is igen nagy szolgálatakat tett, zsebkendői számára szedvén össze a jószerű adakozóktól az aprópénzt.

Meg kell említenem, hogy Rennert Gyuláné és Árkósy Béláné úrasszonyok is óriási részt vettek maguknak a nemes cél előmozdításából a mennyiben egész este fáradhatatlanul pihenés nélkül árusították a serpeninszalagot és biztatták vevőjüket egy-egy 5 kros lövése. Én is megköttem egy hölgyet, minthogy azonban a serpeninszalagot a puszta csak a nő lábáig vitte — hát nem vett észre és kárba veszett az öt krajcár — mert nálam éppen a játékokélnél volt a mellékes cél. De annál ügyesebbek voltak a karzatón levők. Egy — a csárdást magyaros virtussal táncoló

legyen lehetséges, ez a haszonnak gyors és biztos realizálását jelentené.

Egy 200,000—250,000 korona összegű tőke összelozásához 3000—3500 részvény jegyzése lenne szükséges.

A részvény előlapján fizetési meghagyás bocsátatnék ki körülbelül ily tartalommal: »Fizessen Ön az előmutatóra 73 koronát 5% kamattal. Értéke készpénz. Hátán pedig egy táblázat lenne, melyben az 5% kamattal összege a naptári napok szerint lenne felkötve.

Amint jeleztem a betéti kamatnál nagyobb hasznót a helyi pénzintézeteknek kellene garantálni természetesen megfelelő haszon fejében. Ez a garancia abban nyilvánulna meg, hogy a helyi pénzintézetek akármelyike egy meghatározandó minimális kezelési költség levonása mellett a részvény értékét az 5% kamattal bármely időben kifizetné. A kezelési költség levonása feltétlenül szükséges lenne annak megakadályozása végett, hogy a részvények az intézetekben ne gyűljenek össze.

Jogi szempontból az eszme kivitele nehézségeket nem ütközik.

Az eszme súlypontja az építendő ház jövedelmezőségén fekszik, mert a pénzintézetek csak úgy biztosíthatnak a részvényeknek állandó 5% hasznót, ha maguk is biztosítva lennének abban az irányban, hogy az épületbe befektetendő részvénytőke 6% tiszta hasznót állandónan hoz. Itt tehát számolni kell. Hogy ez lehetséges legyen, meg kell mondanom milyen ház építését vettem tervbe és hol lenne az a ház építendő.

A ház minőségére nézve e közlemény elején megvilágított panaszok és kívánalmak szolgálnak kiindulási pontul. Bérházat, esetleg vígadóval kombinált bérházat kell emelni. Azt hiszem, hogy a tenni akarók többsége ezen részletkérdésnél a különböző fel fogást és véleményeket ki tudná egyenlíteni. Azzal a kérdéssel, bérházat építsünk-e vagy vígadóval kombinált bérházat, itt a vitának ez irányban való megállása végett nem foglalkozom.

A ház építésére legalkalmasabb hely a selmeci takarékpénztár tulajdonát képező Fleming-féle ház helye lenne. Annak a gondolatnak elkerülése végett, hogy ez az intézet a házon jó pénzért túl akar adni s hogy a papirt e cél elérésé végett terhelem, — elárulom, hogy a Fleming-féle ház az intézetnek a lekötött tőke után nagyobb hasznót hoz, mint a melyet a jelzett vállalatban való részvétel neki biztosítana. Ha ez az intézet a ház eladásába bele is menne, az kizárólag a közérdek és ezzel szorosan össze függő építési érdekei szempontjából tenné a méltányosság álláspontjára helyezkedve.

Ezek után áttérhetek az építendő ház jövedelmezőségének fontos kérdésére. A dolgnak ez a legkényesebb része, lehet azonban, hogy csak az én szememben, mert e tekintetben alapos tájékozottsággal nem bírok és hipotézissel kell dolgoznom.

kedves párt úgy meglöttek serpennel, hogy a vékonyka szalag annyira összekuszálódott, bogozódott rajtuk az 1½ óráig tartó souppé csárdás alatt, hogy a nő a végén a Gyurkovics leányok szavával élt: »Gyerünk a mamához...»

Mint hallottam ezen báliból kifolyólag egyes maszkok úgy megtetszettek egymásnak, hogy jositótnak érzem magam szíves figyelmet a »Selmeci Híradó« »háztásgós« rovatára felhívni; kisrőd figyelemmel és látni fogod, hogy igazam volt!

Most végre reá tételhet a konyhára is — hisz tudom, hogy eljöttél kezdve levelem ezen részét vártad legkíváncsiban.

Ital — nem sok fogyott — de az ételnek annál erősebben neki esett az egész táncos had — azonban mindjárt most megnyugtathatok, hogy sok jó falat között volt olyan is, hogy arról magad is — nem a minősége, de étvágyadat ismervé a mennyisége miatt — lemondhatt volna. Egyik barátom kissé elfáradva — bággyadtan kért a pincéértől egy adag malacot, a pincér e kedvtelenséget étvágytalanságnak minősítette — ehhez is érteni kell — és hozott egy megfelelő adag malacot, útközben azonban valamely — immár nem a belpárti díjat megfizetett — karzati vendég jóvóltából a malac pecsenye konfettivel tele szórattot és mondom Neked kedves barátom, hogy

Szakértő emberektől, akiknek szavára súlyt helyezek, — hallottam, hogy a selmeci takarékpénztárnál meglevő tervrajz szerint építendő ház éventén 8% tiszta jövedelmet is hozna. Én azt magam részéről — a lakás viszonyokat ismervé — elfogadom, azzal a rezervatívával, hogy nincs kizárva, miszerint a számítás az évek során talán 1—2% különbözethet is log mutani.

Ennél az eszménél és a számítás az első és egyetlen hipotézis. Hiszem, hogy az építendő ház 10—15 éven át legalább 6% tiszta hasznót hoz.

Ezt a hipotézist kell a lehető legalaposabban elbírálás tárgyává tenni. Ha a minimális 6% tiszta jövedelem biztosnak nem látszik, akkor az általam jelzett kiindulási pont, a haszon szempontjából nem lehet, nem szabad az eszmével foglalkozni, ha azonban a reális számítás az új épületeknek biztosított adómentesség figyelembevételével az általam jelzett minimális hasznót kihozza, akkor az eszmével foglalkozni kötelesség, mert a dolog játszva keresztülvihető. Kielemel azonban, hogy a jövedelemnek a 10—15. éven való oly apadását, mely szerint a 10. éven már csak 5%, a 15. éven pedig csak 4% lenne a tiszta haszon, már számításba vettem.

Ha az építendő ház legalább 10—15 évig 6—8% tiszta hasznót hozna, ebből elsősorban a részvények után garantírozott 5% fizetnének, a több jövedelem pedig tervem szerint a részvényeknek fokozatos, névértékben 5% kamattal való kisorsolására fordítandók. Ennek a kisorsolásnak természetes következménye lenne, hogy a részvények száma a jövedelemnek bizonyos állandósága mellett fokozott arányokban kevesedjenek, a jövedelem biztossága a kisorsolt érték arányában emelkednék s minthogy az épület a folyton kevesedő részvények tulajdonosainak tulajdona lenne, a részvények kereslete igen erősen emelkednék és kedvelt papírrá válnék.

Számításom szerint a befektetett tőke 50—60 év alatt amortizálódna. A ház természetesen a legrosszabb viszonyok esetén sem veszítene értékéből ennyi idő alatt 50—60%-nál többet. Nevezetesen, hogy a részvények értéke a kisorsolás folytán a forgalomban nem emelkednek s az a körülmény kizárna azt, hogy az 5% nál nagyobb haszonra spekuláló uszaratóke hatalmába kerüljenek a papírok

Szükségségek tartom a számadatokkal való illusztrálást is.

Mondjuk például, hogy a ház értéke 100,000 korona s az első évben 8% tiszta hasznót hoz vagyis 8000 koronát.

Ezt a példát véve a számítás alapjául: az első év végén lenne a részvénytőke... 100000 — K
a 8% haszon... 8000 — K
az 5% osztalék 5000 — >
kisorsolásra fordítandék... 3000 — >
a második év végén lenne a részvénytőke... 97000 — K

Céza nem volt képes a konfetti között a malacot megtalálni — ebből következtetem, hogy a konyhának igen jó ment. Csak még azt említem meg, hogy az én részemen kapott — magam voltam a konyhán — malac jó is volt, nagy is volt és olcsó is volt.

És végül, midőn így mindennel beszámoltam — meg kell említenem neked, hogy tele bassal jól esett reád gondolnom és ekkor egy mondatot jutott eszembe, töled hallottam definiálni az: *úral*. S mondatom, figyelem mely mindenre kiterjedt, garantálhat róla, hogy *úr* olyan értelemben mint Te vagy, egy sem volt ott. De Téged sem sértelek meg, ház eszbede juttattam a Te általam felállított definiciót: *Úr* = nem csodálkozok, nem siet és nem fizet!

De azért egyedül még sem állott volna ezen a bálon — mert ilyen úrak voltak majdnem mind a hölgyek!

Hölgyet egyet sem láttam csodálkozni, ha csak a tükörben nem, egyet sem sietni, hacsak mieder vagy cipő nem siettette és fizetni éppen nem láttam egy hölgyet sem — hacsak a férje nem papucs...

De ezek után élj boldogul, ölel

a 8 % haszon... 7760 — K	
az 5 % osztalék 4850 — »	
kisorsolásra fordítaték ...	2910 — K
a harmadik év végén lenne a részvénnyel	94000 — K
a 8 % haszon... 7527 20 K	
az 5 % osztalék 4704 50 »	
kisorsolásra fordítaték ...	2822 70 »
a negyedik év végén lenne a részvénnyel	91267 30 K
a 8 % haszon... 7301 38 K	
az 5 % osztalék 4563 36 »	
kisorsolásra fordítaték ...	2738 02 »
az ötödik év végén lenne a részvénnyel	88529 28 »
a 8 % haszon... 7082 34 K	
az 5 % osztalék 4426 46 »	
kisorsolásra fordítaték ...	2655 88 »
a hatodik év végén lenne a részvénnyel	85873 40 K
vagyis látni már ebből is, hogyha a haszon	
a második év végén ... 60 — K	
a harmadik év végén ... 472 80 »	
a negyedik év végén ... 698 62 »	
az ötödik év végén ... 917 66 K-val	
csökkennek is, az 5 % haszon feltétlenül biztosítva lenne, s hogy az ötödik év végén már csak 708 — 02 kellene a haszonnak kintenni, hogy 5 % osztalék legyen adható. Látható ezekből a számadatakból, hogy a részvénytöke nagy arányokban amortizálódna és az amortizálás sokkal rövidebb idő alatt következne be, mint a ház értékének elenyészése, a ház megsemmisülése. Ha pedig a ház jóvendése hosszabb időn át tisztesen az adómentesség ideje alatt állandó vagy legalább megközelítően állandó jövedelmet hozna, akkor az amortizálás még nagyobb és emelkedő arányokban történne. Például:	
az első év végén lenne a részvénnyel	100000 — K
a 8 % haszon... 8000 — K	
az 5 % osztalék 5000 — »	
kisorsolásra marad ...	3000 — »
a második év végén lenne a részvénnyel	97000 — K
a 8 % haszon... 8000 — K	
az 5 % osztalék 4850 — »	
kisorsolásra marad ...	3150 — »
a harmadik év végén lenne a részvénnyel	93850 — K
a 8 % haszon... 8000 — K	
az 5 % osztalék 4692 50 »	
kisorsolásra marad ...	3307 50 »
a negyedik év végén lenne a részvénnyel	90542 50 K
a 8 % haszon... 8000 — K	
az 5 % osztalék 4527 12 »	
kisorsolásra marad ...	3472 88 »
az ötödik év végén lenne a részvénnyel	87069 62 K
a 8 % haszon... 8000 — K	
az 5 % osztalék 4353 48 »	
kisorsolásra marad ...	3646 52 »

a hatodik év végén lenne a részvénnyel már csak 83423 10 K

Ha az építendő háznak jövedelme nem 8 %, hanem csak 6 % lenne, a részvénytöke amortizálása hosszabb ideig tartana ugyan, de az eszme keresztülvihetetlen akkor sem lenne, 5 % vagy ennél kisebb jövedelem kezdet kezdetén már lehetetlené tenné a dolgot, a jövedelemnek fokozatosan csökkenése, azonban amint azt kimutatam, a számításhoz véli fejleményeknek felolgo.

Amint kiemelttem már a részvényirtáság finanszírozására a helyi pénzintézetnek kellene az ügy sikere érdekében vállalkozni, más faktorok részéről való kedvezményezés vagy kísérletezés a mostani körülmények és viszonyok folytán előre láthatólag balsikerű lenne.

A finanszírozás a pénzintézetekre néve egyáltalán semmi kockázattal nem jár. A részvényirtáság megalakulására való felhívás kibocsátása után bekövetkező részvény jegyzésnél a tervezetben feltüntetett szükséges kikötés alapján, kitűzendő záros határidőig a részvénynek egész értékét kellene lefizetni és pedig a helyi pénzintézetek bármelyikénél, ahol a hitelzett összegek külön-külön név szerint betétként kezeltetnének a betétek után fizetni szokott kamatláb biztosításával azon vinkulummal, hogy ezen betétek csak a részvényirtáság meg nem alakulása esetén fizetnek vissza a kamatokkal, megalakulás esetén pedig a tőkék részvényekkel cseréltetnek

ki. Itt tehát a pénzintézetekre semmi kockázat sem hárulna.

A pénzintézetek a jegyzéskor az előállítandó tőke felelősségét betétek arányában jegyzéskor. Vagyis ha 250 000 koronának összehozása lenne szükséges 125 000 korona értékű részvényt jegyzésnek kötelezőleg. Ebből az összegből az arány megállapításánál az 1904. évi mérleget véve alapul a selmeci takarékpénztára esnek 4.022.347 K 60 f betétek meg-

felelőleg ... 81.637.39 K

a selmeci népbankra 1.233.741 K

29 f betétek megfelelőleg ... 25.039.98 »

a selmeci bankjai kereskedelmi és hitelintézetre 9.027.72 K 77 f betétek megfelelőleg ... 18.322.63 »

a kivált 125.000.00 K

tehát meg lenne. Ezeket a pénzeket az intézetek hasonlóképpen betétkönyveikben számolnák el, ami oda lyukad ki, hogy ennek a pénznek ép úgy hírtokában lennének, mint azelőtt. Ha nem alakul meg a részvénytársaság, visszakönyvelik ezt a pénzt, ha pedig megalakul, ők is megfelelő számú részvényt kapnak. Ríziváló tehát ez a művelet sem jár rájuk néve.

A közönségnek ily körülmények között csak 125 000 korona értékű részvényt kellene jegyeznie és lefizetnie betétkönyvre. Azt hiszem senki sem fogja állítani, hogy ezt az összeget ily módon nehezebb lenne összehozni. Ily kezdet s ez a mód nagy biztatás és erősítés nélkül vállalkozási kedvet ébresztene a kis tőkésben a garantított 5 % kamatláb folytán.

A forgalomba kerülés szempontjából kiemelem, hogy ha a biztosított 5 % kamatot a részvény meghozza, a haszonnak gyors, egyszerű, olcsó és naponként lehetséges leszámíthatósága folytán a vételvérdő állandó lesz s a megvett részvények a pénzintézetek által szedendő csekély kezelési költség megtakarítása végett csak legritkább esetekben fognak a pénzintézeteknek bemutatni, a papír a pénztétek elhelyezni akarók kedvelt eszközzé válik.

A biztos, könnyen realizálható, nagyobb haszonnak mindenkor és mindenütt óriási kelete volt és van. Ez az axioma a kivételnél azt eredményezné, hogy a pénzintézetek tulajdonát képező részvények is rövidesen forgalomba kerüljenek. A forgalomban szabályozásához tartoznak, hogy a papirokat mindegyik intézet köteles lenne akár milyen összegben leszámítolni, de a betéteinek megfelelő lefizetését meghaladó részvényekkel jogosított lenne a társintézetnél kezelési költség nélküli lefizetés végett bemutatni, a másik pénzintézet pedig ismét köteles lenne ezeket a részvényeket külön haszon nélkül átvenni betéti arányában.

Erősen meg vagyok győződve, hogy az 5 % biztos és naponként való realizálhatása esetén a pénzintézetek a részvényeknek nem tudni, hanem azokat megszerezni igyekeznének, ami a forgalmat még jobban előmozdítaná.

A részlet kérdések köréből csak azt emelem ki, hogy az igazgatási költségnek minimálisra való redukálását kell célul kitűzni, s hogy ez lehetséges is.

A pénz gyűmölcsözőleg betéteként elhelyezni óhajtok részére a részvények óriási előnyöket biztosítanak. Nem kell betéti könyv, rövid idő alatt gyorsan és jól lehet végezni a pénz elhelyezéssel, mert a kezelés egyszerű, tehát időt takarítunk, valódi vagy fiktív nevek bemonásának, jelzavak használatának szükségese elcsik; tőkésének kamatait mindenki naponként felveheti kár nélkül, mert a betétek elfogadása és kamatozása, a visszafizetésnél kikötött felmondási idő és kamatszámítás tekintetében kikötött határnapok esnek. A tőke ellenértéke ott van szemünk előtt s az elhelyezés biztonságáról kétségtelen, közvetlen tudomásunk volna s ami legelőbb a pénz nagyobb hasznát hoz.

A pénzintézetek betéteinek egy része állandó forgalomba megy ki és a kivitt vagy bontlévő összegek gyűmölcsözőségének kérdése gondot nem ad. A kezelés egyszerűsége folytán itt is idő és munka megtakarítás következik be.

A kaszinónak a felépítendő házban való elhelyezésével a selmeci takarékpénztár mostani helyiségének első emeletre rendelkezés alá kerül s az intézet megfelelőbb üzleti helyiségről aránylag csekély betétkötéssel gondoskodhatik az első emelet felhasználásával.

Városunk egy modern és szép épülettel gazdagodik; a közegészségű és megfelelő lakások és a takarékpénztár üzleti helyiségeinek létesítésével előmozdítottak; az adófizetők szaporodának, a tervszerűen jobban megoszlik; a tiszt-

viselők és más lakást igénylők helyzete előnyösebbé tétetnek; az építkezésnek helybeli vállalkozókkal való eszközölése, helyi és környékbeli iparosok, munkások alkalmazásának a szükséges anyagok helybeli kereskedőktől való beszerzésének kikötésével kereset források nyitultának, az iparosok támogatásának, a kereskedelmi forgalom emelkedésének legalább is egy időszakra; a pénzintézetek versengése csökkentetnek s ennek folytán még erősebb hitelviszonyok bekövetkezése elősegítettnek.

De végezmem is kell! Nagyjában vállaltam egy nem épen nagy, de fontos és közérdekű vállalatnak lehetőségét. Ha az érdeklődést soraimmal felbuzdítottam sikerült, időt és papírt nem hiába fogyasztottam. A haladásnak és boldogulásnak legelső feltétele a munka. Ne sopánkodjunk, hanem tegyünk. En a tevékenységnek ez irányban való megkezdését a pénzintézetektől várom, ők és csakis ők képesek a kis tőkésben rejlő nagy erőket mozgósítani a beléjük helyezett és a betétek nagyságával igazolt bizalom folytán. Természetesen gondolkozni és számítani kell. A többi tényezőknek a támogatás esik osztályrésztül s ez is hálás feladat, ha közérdekről van szó.

A selmeci takarékpénztárt kérem, hogy a felépítendő háznak tulajdonában levő tervrajzait valamelyik alkalmas kirakatban kizemeltve közzé tenni sziveskedjék.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A törvényhatósági bizottság e havi rendes közgyűlést holnap délután tartja meg.

— Uj ügyvéd. Dr. Török József budapesti ügyvéd Selmecebányán telepedett meg s ügyvédi irodát nyitott a Geramb-unió Deák Ferenc utcai házában.

— A főiskola új titkára. A m. kir. pénzügyminiszter Podhorszky József nagybányai főbányahivatali kezelő tisztet a m. kir. bányászati és erdészeti főiskolához útkarrá nevezte ki.

— Államvizsgák lesznek a jövő héten a főiskolán. A vizsgákon a miniszter képviselőiben Probstner Alfréd főbányatanácsos lesz jelen, mint vizsgáló biztosok Kerpely Antal nyug. miniszteri tanácsos, Bárdossy Antal, Krutkovszky Károly bányatanácsosok és Veres József főmérnök vesznek részt.

— A Szt. Erzsébet róm. kath. nőgyógyász orvos bájja e hó 4-én tartatott meg a Városi Vigadóban. A bál fényesen sikerült minden tekintetben; összes bevétel 991 K 91 f, kiadás 351 K 51 f és így a tiszta jövedelem 640 K 40 f-t tett ki. Az álarosok elég szép számban és szebbnél szebb jelmezekben jelentek meg; a bohócok fűrgen működtek és a «képrisév választás» is élénk derűlletet okozott; a jó kedv állandó volt, pompás mulatott a közönség, így hogy reggel 6 órakor is még tekintélyes számban járták a csárdát «kivirradig» után is. — A jelenlévő jelmezek közül a következőket sikerült feljegyezni: Adrián Ilona, tiróli nő; Bánik Eta, spanyol leány; Brandenburg Vilma, nap és éj; Breuer Margit, Egyiptomi nő (Zólyom); Clement Emma, Oláhszasszony; Clement Erna, Holló; Clement Elza, Rokokó; Fekete Margit, Vadrózsa; Fodor Olga, Pipacs; Grohman Jenőné, Chansonetté; Hank Józsefné, Spanyol táncosnő; Honecz Jolán Hontkeresknő; Honecz Margit Hontkeresknő; Hermann Miksné, Japán nő; Joerges Agostonné, Hólabda; Javorka Erzi, pipacs (Losonc); Köglér Mici, pipacs; Körös Valika Szerb nő; Kubacska Aranka, Krisztinium; Longauer Augustus, karnevál herceg; Manner Ilona, Tét, Mazól Vilma, Vadrózsa (Alsó-Lendva); Meskó Eta, Spanyol táncosnő; Platzer Gizsi, Bretagnei leány; Puskás Böske, Bogácsné; Reisz Mariska, Tavasz; Schnepf Mici, Postillón (Losonc); Dr. Schwatz Ottóné, Dominó; Szankay Margit, magyar menyecske; Titze Leona, bűb; Tompos Julán, bűb; Vavruske Mici tizöltöz; Vesten Frida Rokokó; Vörös Eta, magyar leány; Zsilinszán Ilona, Lepke (Zsarócna), — Felüljeltettek; özv. Vágner Józsefné, Horváth Kálmáné, és Heinecz Hugó egyenként 10 K, Svehla Gyuláné 7 K, 60 fl, Farhagy Istváné Panek Ottó, Kachelmann Farkas, Velics Györgyné és Dr. Vágner László egyenként 5 K, Händel Vilmosné, Id. Hornycsék István, özv. Eckert Dismáné Rencert Gyuláné, és Papp Györgyné egyenként 4 K. Sipos Ferenc 3 K, Zólyom Imréné, Halvathy József, Halkó István Rozim József, Ivanovics, Dr. Sebe Béla, Weinert Dávid, Singer Lajos, Fiedly Károly, Borhagy Istvánné, Bogya Jánosné, és

Minden vásár- és ünnepnap
friss farsangi fánk és
hasche kapható
 Borhegyi István,
 cukrász üzletében,
 Kézist-utca 14. szám.

Nyavalyatörés!

Kinyavalyatörés, gyors és mas ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kap. szabd. Hattay gyógyszerár által Majna Frankfurt.

Kiadó lakás. Muszka örökösök tulajdonát képező II. Felső-Rózsa-u. 83. sz. ház mellék-helyiségekkel és szép kerttel azonnal bérbeadandó.

A köhögésben szenvedő közönség

használja a régóta bevált és jó ízű

„Keiser-féle

MELL-CARAMELL

cukorkákat

2740 közjegyzőileg hitelesített okirat eléggé bizonyítja, mennyire beválnak és biztos sikerrel hatnak ezek a cukorkák rekedtség, hurut és elnyálkoso-dás ellen

Ha hasonlót kínálnak utasítsunk vissza és óvakodjunk hamisítások-tól. Csak „három fenyő” valódi véd-jegyvel. Csomagja 20 és 40 fillér.

Raktár

Márkus M.

cukrászata Selmecebányán Deák-Farona-utca 7./1. saját ház ... Alapított 1830. ...

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle

pemetefü cukorkamál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánzata van.

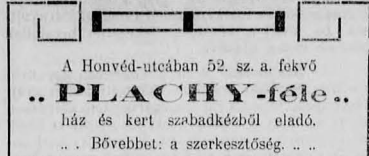
I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Szélhajtó-Görcscsillapító Hódepe-csöppek.

Etvágy gerjesztő emésztést segítő háziser. Egy üveg ára 1 kor. Két üvegnél kevesebbet (250 K utánvétellel) nem küldünk.

Kapható: **Bittner Gyula** gyógyszer-tárában Gloggnitz (Alsó-Ausztria.)

U.J! U.J!
COOK & JOHNSON
 amer. szabadalmazott tyúkszemgyűrűje,
 A jelenkor legjobb és legbiztosabb szere, nagyszerű hatással és azonnal csillapítja a fájdalmat. — Kapható Oestrák-Magyar monarchia minden gyógyszer-tárában. — 1 drb. börtökben 20 fillér, 6 darab kartonban 1 korona, postai küldés esetén 20 fillérrel több. — *Fővárosi Gyógyszer-tárak: Török József gyógyszer-tára Budapest, VI. Kereki-utca 12. — Ágostoni raktár: Magyarországi-Ausztria kereset: „A számar-tanushoz”, Óra.*

Kolbász

azonnal ehető vagy főzni való 168. pörkölt hórú szalonnák elsőrendű zsirnak 130, sós fehér vastag 132, vékony 132, 152, pácolt fogazgymás füstölt paprika szalonna 200 pácolt sovány szalonna nélküli sonka, karonadói, oldalai 140 fillér. A fenti árak szállító levele és esomagos ingyen Elsőrendű házi zsír 144 hozzá szelencék: 5 kgos 110, 10 kgos 140, 25 kgos 280; az árak fillérekben értendők. Áruiat áral, melyek gyakran változók e helyen minden számban Kol-bász cím alatt találhatók. Szállítja: **BAJAZÁR** kivitteli üzlete Nyiregyháza.

Schicht Szappan

Mindenütt kapható! Mindenütt kapható!

„szarvas” vagy „kulcs”

Legjobb, legkiadósabb, legtisztább és azért a leg-olcsóbb

SZAPPAN.

Bevásárlásnál ügyelni tessék, hogy minden darab szappan „Schicht” vagy a fenti „védjegyekkel” legyen ellátva.

Kiadó lakás.

Kórház-utca 69. számú házban, 6 szobás lakás, mellékkelhelyiséggel, jó ivóvízzel és szép kerttel, esetleg három lakásnak felosztva is,

azonnal kiadó. Bővebb tudósítást a háztulajdonosnál.

Az Ó-póstan lakások kiadók.

Nincs többé iszákosság!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozapot. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

COZA INSTITUTE (Dpt. 171.), 71, High Holborn, London, W.C., ANGLIA. (Levelek 25 fillér levelező-lapok 10 fillérre bérmentesítendőek.)

Schmidthauer-féle keserűvíz, reggelenként fél pohárral használva,

Igmándi

meglehető gyors és nagyszerű sikerrel pótolja otthon bármely évszakban a **KARLS-BADI** és **MARIENBADI** ivókrát, gyomor és bélbajokban, úgyszintén elkövéredés, szívfehléjtásodás s azzal járó fulladásnál, sárgásag- máj- és lépdagadatnál, cukorbeteg, csúsz és köszvénynél, stb. — Az „Igmándi” hatáosságában egyéb keserű vagy hashajtó ásványvizek meg sem közelítik és saját érdekében cselekszik, ki helyette mást nem

fogad el. — Utasítás mellékeiwe. — Kapható: gyógyszer-tárakban és Ernst Zsigmond fűszerkereskedőnél. Főzetéklődés a forrás-tulajdonos: **SCHMIDTHAUER LAJOS** gyógyszerésznél Komáromban. — Nagy üveg ára 50 fillér, kis üveg 30 fillér. — Az egyedüli természetes ke-erűvíz, amely kis övezben is kapható